

PREMIUM – HLN – 9 januari 2023

Efka Goovaerts (29) uit Puurs raakte zwanger door eiceldonatie. © Klaas De Scheerder

Aantal vrouwen dat eicellen doneert verdubbeld. Mama (29) getuigt: “Ik ging naar het ziekenhuis om mensen te helpen, maar ik had er zelfs geen voor ons eigen gezin”

Steeds meer vrouwen doneren eicellen. Dat blijkt uit cijfers van fertiliteitscentra. In de fertiliteitskliniek van UZ Brussel - de grootste in ons land - gaat het zelfs om een verdubbeling tegenover voor corona. Mama Efka (29) die haar eicellen doneerde, maar dan te horen kreeg dat ze onvruchtbaar was en zelf eicellen nodig had, getuigt: “Ik ga met de deur in huis vallen, maar de kans dat u natuurlijk zwanger raakt, is onbestaande.”

Esther De Leebeek 09-01-23, 12:27 Laatste update: 13:18

We zijn mei 2017 als de relatie van Efka Goovaerts, toen 24 jaar, stukloopt. “Ik besloot iets goed te doen”, begint ze haar verhaal. “Een vriendin van mij had al eicellen gedoneerd en ik vond het een supermooie gedachte dat ik zo iemand kon helpen met een kinderwens. Voor mij leek dat bovendien hetzelfde als bloed doneren.”

De twintiger uit Puurs maakt een afspraak in een privékliniek in Brussel om het traject voor eiceldonatie te starten. Vrouwen die zich daarvoor aanmelden moeten tussen 18 en 35 jaar zijn en zowel genetische testen als een bloedafname voor seksueel overdraagbare aandoeningen ondergaan. Nadien volgt er een uitgebreide vragenlijst en een psychologisch gesprek. “Vroeger was dat standaard, nu meer en meer selectief”, vertelt prof. dr. Herman Tournaye, diensthoofd van Brussels IVF, het centrum voor reproductieve geneeskunde van het UZ Brussel. Geld krijg je er overigens niet voor, maar onkosten worden wel vergoed. “Dat gaat van parkeerticket tot medicatie en zelfs werkverlet. Alle onkosten kunnen samen al gauw oplopen tot 2.000 à 2.500 euro”, aldus de prof.

Vervroegde menopauze

Intussen is de fertilitateitskliniek bezig met Efka's ovariële reserve te onderzoeken, de voorraad eicellen die ze heeft. Het duurt zo'n drie maanden vooraleer donoren weten of ze in aanmerking komen. Terwijl ze wacht op de uitslag, leert ze haar huidige vriend Alexander kennen. “De arts vroeg me om langs te komen. Ik had meteen door dat er iets niet klopte. Hij zou me nog eens vaginaal onderzoeken en nam een echo af. Uit de bloedresultaten was gebleken dat ik een lage eicelreserve had, waarna hij vroeg: ‘Weet je of jouw mama of oma in vervroegde menopauze zijn gegaan?’ Dat was zo bij mijn oma, maar ‘pas’ op haar veertigste, zei ik. Ik vrees dat jij ook in vervroegde menopauze gaat, antwoordde hij. Een schok, ik wist van niks. Eicellen doneren kon dus bijgevolg niet.”

“Moet ik dan nu zwanger geraken? Maar ik studeer nog? En mijn relatie is nog zo pril? Er gingen allerlei vragen door mijn hoofd, maar ik was totaal niet klaar voor kinderen. De dokter gaf me daarna de indruk dat er nog wel ‘wat’ voorraad was, maar dat ik niet moest wachten tot mijn dertigste.” Efka laat het een tijdje los en maakt haar studies af. Ze zoekt werk en koopt een huis met haar vriend. Tot ze in 2019 lichamelijke klachten krijgt. “Dat ging van stemmingswisselingen, acne, opvliegers tot

ontstoken polsen en krakende gewrichten”, vervolgt de Antwerpse. “Mijn vriend was heel meelevend en zei: ‘Stop anders met je pil. Als je zwanger bent, is het zo en dan gaan we met veel liefde ons gezinnetje starten.’ Zo gaven we de kleine kans toch een kans.”

Onvruchtbaar

Maar van die zwangerschap kwam niks in huis. Haar regels blijven meer dan zeven maanden uit zonder dat ze zwanger raakt. “Ik besliste om nog een bloedafname te doen bij de huisarts, waarna ik doorgestuurd werd naar de fertiliteitskliniek van UZ Brussel. ‘Ik ga met de deur in huis vallen en dit komt als een shock’, zei de arts daar, ‘maar de kans dat u ooit nog op natuurlijke wijze zwanger geraakt, is onbestaande. U bent de menopauze zelfs voorbij. Het spijt mij.’ Met andere woorden: ik had géén eicellen meer en was 100 procent onvruchtbaar. Eigenlijk hadden ze dat in 2017 al kunnen zien, want ook toen waren de resultaten dramatisch. Ik voelde me zo belogen. Een klap in mijn gezicht. Je behoudt een bepaald beeld van de toekomst en denkt: komt wel goed. Niet dus.”

‘Een kindje dat niet mijn DNA zou hebben, wil ik dat wel?’, vroeg ik me af.

Efka Goovaerts (29)

Eiceldonatie of niks

“Terwijl ik net voor andere vrouwen iets wilde betekenen, kwam ik plots op een punt dat ik zelf eicellen nodig had. Dat komt hard binnen. De wereld raasde door, terwijl wij op pauze stonden. Een kindje dat niet mijn DNA zou hebben, wil ik dat wel?’, vroeg ik me af. Ik zat met zoveel vragen. Maar het was eiceldonatie of niks.”

In februari 2021 draait het koppel de knop om. Ze willen zwanger geraken met eiceldonatie. “De procedure begon met een gesprek over wie we waren en waarom we dit wilden doen. Er werd ook een bloedafname gedaan. Daarna volgde nog een afspraak voor een echo en kijkoperatie om zeker te weten dat ik geen endometriose of cysten had. Nadien moesten we naar een psycholoog die naging of we een goed vangnet hadden.”

Ze krijgen groen licht. UZ Brussel gaat op zoek naar een eiceldonor die matcht met Efka’s uiterlijke kenmerken: bruin haar, donkerbruine ogen, smal gebouwd en een

witte huid. “Normaal gesproken is er een wachtlijst van gemiddeld zes maanden, maar wij werden na drie weken al gebeld. Er was een match. Ik was in de wolken.”

Ik kreeg plots buikpijn kreeg en voelde iets ‘lopen’ in mijn slipje. Voor ik het beseft, lig ik op de spoedafdeling met een lege baarmoeder.

Efka

De anonieme eiceldonor kan Efka acht eicellen schenken en die worden zes maanden bewaard. Een standaardprocedure. “Dat kostte ons 3.000 euro, waarvan we 500 euro terugkregen van de mutualiteit”, vervolgt ze. Er raken zeven embryo’s bevrucht, maar uiteindelijk blijven er maar twee over die goed genoeg zijn voor een terugplaatsing. In augustus 2021 heeft Efka haar eerste terugplaatsing. Het andere embryo gaat de vriezer in. Ter voorbereiding van die terugplaatsing moest ze wekenlang zeker tien pillen per dag nemen. “Een week later deed ik een zwangerschapstest: er verschenen twee streepjes. Ik weet nog dat ik over mijn hele lichaam trilde. Was ik écht zwanger?” Efka moet naar het ziekenhuis voor een controle en daar bevestigen ze haar zwangerschap.

Lege baarmoeder

Maar zes weken later later loopt het al mis. “Ik keek ’s avonds nog wat tv tot ik plots buikpijn kreeg en iets voelde ‘lopen’ in mijn slipje. Voor ik het beseft lig ik op de spoedafdeling met een lege baarmoeder. Elke minuut leek een uur. Ik had zoveel pijn dat ik door mijn benen zakte. Het verdict: een miskraam. Ik voelde me zo gefaald als mama. Ik was niet alleen onvruchtbaar, maar ook niet in staat om zwanger te blijven.”

Maar er was nog dat ene embryo in de vriezer. “Ons gouden eitje”, zeiden we tegen elkaar. Drie maanden na de miskraam beslist het koppel om voor een twee terugplaatsing te gaan. “Ik raakte snel zwanger, zoals de eerste keer. Maar je verliest je naïviteit. Er was alleen maar angst. Voortdurend zocht ik naar bevestiging. Na zes weken hadden we de eerste echo en was er een kloppend hartje te zien. Dat was een onbeschrijfelijk magisch moment.”

Efka bevalt op 19 augustus 2022 van een dochter, Olivia. “Ze bleek écht ons gouden eitje”, lacht de mama. “Soms als vrienden zeggen: ‘Amai, die lijkt op u’, dan denk ik

nog: dat kan niet of ze hebben écht goed gematcht. *(lacht)* Ik ben vooral dankbaar voor onze eiceldonor. Verder sta ik er niet bij stil. Dit is mijn kind en ik ben de mama.”

Efka Goovaerts (29) uit Puurs raakte zwanger door eiceldonatie. © Klaas De Scheerder

Eiceldonoren verdubbeld

Eiceldonaties zijn meer dan welkom, want net zoals Efka kampt één op de dertien vrouwen in ons land met vruchtbaarheidsproblemen. In Wallonië is het gemiddeld twee jaar wachten op een eiceldonor, in Vlaanderen tussen zes maanden en een jaar. Al was dat vroeger ook bij ons langer. Eiceldonatie in Vlaanderen zit in de lift. “De laatste jaren voeren wij 60 à 65 procent van de behandelingen met eiceldonatie in België uit”, zegt Tournaye. “Als we kijken naar 2022 boden er zich bij ons 204 vrouwen aan om eicellen te doneren. Samen hebben die gezorgd voor 351 cycli, ofwel behandelingen met eicellen, terwijl er vorig jaar 401 vrouwen waren die eicellen nodig hadden.”

We zagen ook vorig jaar een stijging van het aantal donoren, maar vooral een stijging van vrouwen die eicellen nodig hebben.

Dominic Stoop, hoofd van fertiliteitscentrum UZ Gent

Er is dus nog steeds een tekort om iedereen te helpen en de wachtlijsten weg te werken, maar donaties gaan in stijgende lijn. “Tegenover voor corona gaat het om een verdubbeling van het aantal vrouwen die eicellen doneerden. Da’s heel mooi”, aldus Tournaye. Ook de fertiliteitscentra van UZ Leuven en UZ Gent zien dezelfde tendens.

“We zagen ook vorig jaar een stijging van het aantal donoren, maar vooral een stijging van vrouwen die eicellen nodig hebben”, zegt Dominic Stoop, hoofd van fertiliteitscentrum UZ Gent. “Ze beginnen steeds later aan kinderen zodat ze amper een kans maken met hun eicelvoorraad.” Gent had vorig jaar 26 anonieme eiceldonoren, 30 vrouwen die een donor zochten en 18 vrouwen die als erkende donor - voor vriendin of familie - langskwamen.

Volgens professor Tournaye heeft de stijging bij hen te maken met de sensibilisering en ook de eiceldonatiecoördinator die ze in het Brusselse ziekenhuis daarvoor hebben aangesteld. “Zij gaat in gesprek met vrouwen die eicellen doneren en zo zijn er nu ook vrouwen die nog eens terugkomen om een tweede keer te doneren of het doorvertellen aan vriendinnen. We bouwen een persoonlijke band op met onze donoren en dat werkt duidelijk.”

Lees ook:

[Haar dokter zei dat Karen \(33\) niet zwanger kon worden. In maart bevalt ze van een dochter. “Vijf jaar lang bleef ik m’n liefde sturen naar dat éne embryo in de diepvriezer”](#)

[Sybe ziet kindwens \(voorlopig\) uit elkaar spatten maar geeft moed niet op: “Ik word in België bijna verplicht om regels te omzeilen”](#)

[“Hij vroeg me of ik nog kindjes wilde. Na de bevalling bleken mijn eileiders weggehaald”](#): koppel dient klacht in tegen gynaecoloog en Kortrijks ziekenhuis